

процеси, що призводять до відтоку населення з сільських територій, сприятиме збільшенню доходів домогосподарств.

Ярмоленко В. ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

Науковий керівник - д.е.н., професор Танклевська Н.С.

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Сільське господарство традиційно є ризиковою сферою діяльності. Особливо це стосується України, в якій успішні результати сільгоспвиробника багато в чому визначаються погодними умовами. На розвиток сільськогосподарського виробництва впливають ризики стихійних лих і надзвичайних подій, які не залежать від людини. Непередбачені природні явища зменшують кількість і якість врожаю сільськогосподарських культур та знищують тисячі гектарів угідь, наносячи значні збитки виробникам сільськогосподарської продукції.

Сільськогосподарське страхування — це економічні відносини щодо страхового захисту майнових інтересів виробників сільськогосподарської продукції у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених законом, за рахунок грошових фондів, що формуються у страховика шляхом сплати страхувальниками страхових платежів (страхових премій) та доходів від розміщення коштів цих фондів.

Розвиток системи аграрного страхування в Україні був дуже тернистим. Так, у часи СРСР було передбачено обов'язкове страхування врожаю у радгоспах та інших державних сільськогосподарських підприємствах, і вона була повністю монополізованою. Вважається, що ця система була досить ефективною, адже за допомогою Укрдержстраху забезпечувався надійний страховий захист врожаю за достатньо низькими ставками страхування.

Сучасна система страхування аграрних ризиків в Україні була впроваджена шляхом прийняття Декрету Кабінету Міністрів України «Про страхування», який надалі був замінений базовим Законом України «Про страхування». Цей Закон визначив основу

систему правового регулювання страхової діяльності, визначив принципи державної демонополізації та державного нагляду за страховою діяльністю.

Спочатку Україна намагалась запровадити «американську» систему. Так, із 01.01.2005 Законом України «Про державну підтримку сільського господарства України» передбачено створення Фонду аграрних страхових субсидій (ФАСС). ФАСС є державною спеціалізованою установою, яка створюється для надання страхових субсидій виробникам сільськогосподарської продукції. ФАСС підпорядковується, є підзвітним та підконтрольним центральному органу виконавчої влади з питань формування та забезпечення державної аграрної політики. Через 10 років після набуття чинності цим Законом можна стверджувати, що без значної державної підтримки механізм ФАСС не запрацював.

В нашій країні розпочав діяти проект розвитку агрострахування, який здійснюється Міжнародною фінансовою корпорацією (IFC) за фінансової підтримки Канадського агентства міжнародного розвитку (CIDA).

9 лютого 2012 року український парламент ухвалив Закон «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою», яким запроваджується механізм субсидованого страхування, відповідно до якого держава відшкодуватиме частку сплаченої аграрієм страхової премії. Передбачалося, що після прийняття цього закону вітчизняний аграрний бізнес отримає важливий інструмент, який допоможе зробити сільське господарство ще більш привабливим для інвестицій.

Незважаючи на те, що аграрне страхування в Україні майже не працює, за останні декілька років, які передували економічній кризі, виробники сільськогосподарської продукції все частіше користувалися послугами страхових компаній. Підштовхнули їх до цього погодні умови, які з кожним роком стають дедалі не передбачуваними.

З урахуванням наведеного, можна зробити висновок про те, що одним із елементів гарантування стабілізації фінансового стану аграрних підприємств у ринкових умовах є страхування, що забезпечує безперервність розвитку сільськогосподарського

виробництва, функціонування аграрного ринку й може слугувати джерелом інвестицій у сільське господарство.

Список використаних джерел

1. Про державну підтримку сільського господарства України [Електронний ресурс]: Закон України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=01>

2. Про страхування [Електронний ресурс]: Закон України. – Режим доступу: www.rada.gov.ua

3. Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою [Електронний ресурс]: Закон України. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.

4. Всеукраїнське щотижневє професійне юридичне видання «Юридична газета online» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/zemelne-agrarne-pravo/agrarne-strahuvannya-kompleksniy-instrument-upravlinnya-rizikami.html>

5. Панченко О.І., Рогова Г.А. Державна підтримка страхування ризиків сільськогосподарських підприємств як основа забезпечення їх стабільного розвитку// Вісник Чернігівського державного технологічного університету. – 2012. - №1(56) – с. 260

6. Танклевська Н. Стан та перспективи розвитку державного фінансування сільськогосподарських підприємств України [Електронний ресурс] / Н. Танклевська, О. Супрун // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2013. — Вип. 1 (8). — С. 262-270. — Режим доступу до журн. : <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2013/13tnsspu.pdf>